

Hvordan sikrer vi, at vi overholder vore nuværende og fremtidige lægenormering på sygehuse i Grønland?

(Medlem af Inatsisartut Jens- Erik Kirkegaard, Siumut)

Svarnotat

(Agathe Fontain, Naalakkersuisoq for Sundhed og Nordisk Samarbejde)

Forespørgselsdebat

Tak til medlem af Inatsisartut medlem Jens-Erik Kirkegaard, Siumut for at sætte fokus på lægenormeringer på sygehuse i Grønland. I oplægget til debatten bliver det tydeligt, at kerneproblemet er lægemanglen og den stigende andel af ældre i Grønland.

Befolkningsfremskrivningen for borgere i Grønland forudsiger at antallet af ældre over 67 år vil være fordoblet i 2040 og dette sker samtidigt med et faldende folketal. Sundhedsvæsenet må derfor forberede sig på et større pres da efterspørgslen på sundhedsydelser forventes at stige tilsvarende.

Sundhedsvæsenet i dag er allerede presset, som det også fremgår af oplægget, og debatten og problemstillingen om lægemanglen er heller ikke ny.

Styrelsen for Sundhed og Forebyggelse har igennem årene gjort mange initiativer for at fastholde og rekruttere nye læger til sundhedsvæsenet. Der arbejdes både på kortsigtede indsatser som f.eks. brugen af vikarbureaulæger og langsigtede initiativer.

Det gøres blandt andet ved, at der er tæt kontakt med grønlandske medicinstuderende, yngre læger og læger med tilknytning til Grønland. Der er stor fokus på fastholdelse, videreuddannelse samt faglig udvikling. Derudover igangsættes en stor rekrutteringsindsats, der gerne skal sikre en større udenlandsk interesse for lægearbejdet i Grønland.

Det kan i den forbindelse også nævnes, at der løbende pågår evalueringer ved fratrædelser af læger samt andet sundhedspersonale. Evalueringerne viser, at andre samfundsmæssige forhold også er udslagsgivende for om man forbliver ansat i sundhedsvæsenet. Dette gælder ansattes boligforhold, pladser til daginstitutioner og skolegang for deres børn.

Lægemanglen hører samtidig også med til den generelle problematik om uddannelsesniveaue i Grønland. Ved udgangen af 2016 havde 38,2 pct. af befolkningen over 16 år en uddannelse udover folkeskolen og det har kun været langsomt stigende siden 2006. Det samlede antal af studerende der gennemfører en studentereksamen i perioden 2012 til 2016 svinger mellem 353 og 404.

Undersøgelser viser, at der er en klar kobling mellem uddannelse og fysisk helbred. Folk med længere uddannelser lever mere sundt end folk med kortere uddannelser. Derfor hører det sig også til denne problematik, at uddannelsesniveaue må højnes da befolkningens sundhed også i allerhøjeste grad hænger sammen med uddannelse. Naalakkersuisut ser derfor uddannelse som et vigtigt element, både i forhold til at højne den generelle folkesundhed, men også i

forhold til at der i fremtiden kan sikres en større andel af unge der er kvalificerede til at kunne starte i en uddannelse til læge.

Naalakkersuisut vil gerne påpege, at den enkelte borger som udgangspunkt er ansvarlig for egen sundhed. Sundhedsvæsenet skal understøtte og bistå med forebyggelse og behandling, som varetages af sundhedsfagligt personale – og det vil sige alle sundhedsprofessionelle og ikke kun lægegruppen.

Sundhedsvæsenet skal til stadighed tilpasse sig den demografiske udvikling, bosætningsmønsteret og den øgede specialisering i lægefaget som rigtig nok har gjort det vanskeligere at rekruttere læger til de små sygehuse.

Den indsats, der sigter mod at fremme og højne sundheden i befolkningen, er derfor lige så vigtig i denne sammenhæng og vi har derfor sammen med kommunerne et stort ansvar i forhold til denne opgave. I de kommende år vil Naalakkersuisut sætte øget fokus på den forebyggende indsats og det tværfaglige og tværsektorielle samarbejde. Derudover sættes fokus i de kommende år på det nære og sammenhængende sundhedsvæsen hvor Departementet for Sundhed og Styrelsen for Forebyggelse og Sundhed i fællesskab vil kigge på løsninger i forhold til strukturen og organiseringen.

Naalakkersuisut vil give Inatsisartut-medlemmet ret i, at der er behov for tænke nye strategier og nye løsninger. Bedre og mere målrettet rekruttering er en del af løsningen sammen med indsatsen for at fremme sundheden og mindske sygeligheden blandt den grønlandske befolkning, ligesom det er vigtigt fortsat at fokusere på at øge andelen af befolkningen der tager en længere uddannelse.

Afslutningsvist kan det påpeges at samarbejde på tværs af sektorer og på tværs af departementer er helt nødvendigt for at løfte denne generelle problematik.

Hermed ønskes denne debat velkommen.